

Interview ziekenhuisschool Penta

Hoe ziet de werking van een ziekenhuisschool eruit? Waar liggen de specifieke accenten? Wat zijn de uitdagingen en waar krijgen de leerkrachten voldoening van? Lien en Trui, twee kleuterjuffen bij Penta op de vestigingsplaats Kortrijk, vertellen jullie over hun kleuterschool binnen type 5 onderwijs.

Jullie zijn beiden kleuterjuffen in ziekenhuisschool Penta op de vestigingsplaats Kortrijk. Wat houdt dat juist in? Kunnen jullie de werking schetsen?

Trui: “Het voornaamste hier is dat onderwijs doorloopt voor de kinderen die in opname zijn. We letten erop dat de band met onderwijs niet verloren gaat. Ze blijven ook ontwikkelen op schools vlak. Bij de oudste kleuters ligt de focus op de reken- en leesvoorwaarden.”

Waarom komen de kinderen naar PAKO?

Lien: “Ze komen in de eerste plaats in opname omdat er een probleem is op vlak van gedrag of met de thuissituatie. Het gaat om hun psychisch welzijn. Tijdens de opname krijgen ze 50 minuten les per dag, dat voor de jongste kleuters wordt opgesplitst in blokken van 25 minuten. Tijdens dat lesuur proberen we zoveel mogelijk te focussen op het schoolse aspect.”

“We werken met ontwikkelingsdoelen. Dat wil zeggen dat ze niet bereikt moeten worden, maar dat ze nagestreefd worden.”

Hoe beslissen jullie welke doelen er aan bod komen, aangezien het een beperkt aantal uur is dat ze kunnen volgen in de week?

Lien: “We focussen op taal, wiskunde en schrijfinitiatie. Wereldoriëntatie, dat bestaat uit weetjes en algemene kennis, komt ook aan bod. De doelen halen we uit de verschillende leerplannen, zowel van het gewoon als buitengewoon onderwijs. Dan kijken wij voor elk kind individueel welke doelstellingen er van toepassing zijn. We werken steeds op maat.”

“We maken ook lesfiches. Op de fiche staat een foto met het spelmateriaal of het educatief materiaal dat we aanbieden. Daarbij omschrijven we wat de les inhoudt en welk materiaal we ervoor nodig hebben. Dit wordt dan gekoppeld aan de doelstellingen. Daarnaast heb je nog de doelen die meer op werkhouding en sociaal functioneren gericht zijn. Voor het selecteren van de doelen vertrekken we vanuit de hulpvraag. Als het kind moeite had met het schoolse aspect, dan moeten wij ook niet te moeilijk beginnen. We vertrekken vanuit de zone van naaste ontwikkeling en starten zo telkens op maat van elk kind.

Trui: “Onze focus ligt voornamelijk op de reken-, lees- en schrijfvoorwaarden. Wij maken geen knutselwerkjes voor Nieuwjaar of Moederdag, dit doen ze meestal in de leefgroep.”

Lien: “We hebben onze samenwerking met de mensen van de medische setting vastgelegd in een visie. Vanuit de ziekenhuisschool focussen we op de prioriteiten voor onderwijs. Wij werken procesgericht en niet resultaatgericht. Als wij bijvoorbeeld een ketting maken voor Moederdag, dan gaan wij daar een patroon in steken, bvb. rood, groen, geel, rood, groen, geel ... Wij besteden meer aandacht aan het inhoudelijke, dan aan het bevredigen van de functielust.

Jullie stemmen dit dan goed af met de zorginstelling?

Trui: “Ja, ook dezelfde thema’s komen aan bod in de leefgroep.”

Lien: “We besteden beiden ook veel aandacht aan het socio-emotionele en de attitudes. Voor de kleuters is dat met behulp van het popje Anna, waarmee ze hun emoties kunnen uiten. Na het weekend vragen we ook altijd eerst hoe het is geweest. We proberen altijd eerst het kind zijn welbevinden goed te krijgen, want welbevinden en betrokkenheid is een voorwaarde om tot leren te komen.”

En hoe stem je af met de thuisschool, wat jullie hier allemaal doen?

Trui: “Als er een nieuwe opname is, sturen wij een schoolvragenlijst naar de thuisschool. We krijgen dan gegevens over het functioneren van de leerling. Daarna nemen we regelmatig nog contact op, zowel telefonisch als via e-mail.”

Hoelang zitten de kinderen hier ongeveer?

Lien: “Dat start met een observatie van zes weken. Daarna komt er een multidisciplinair overleg met alle partijen die bespreken wat de hulpvraag was en hoe ver de leerling nu staat. Er wordt dan beslist of het kind in verdere opname gaat of niet. Die verlenging gebeurt bijna altijd. Als een kind toch stopt na zes weken, is dit meestal een beslissing van de ouders.”

“Je hebt ook kindjes die geleidelijk aan weer aansluiten bij de thuisschool. Ik heb een leerling die de maandag, dinsdag en woensdag naar de thuisschool gaat en enkel nog op donderdag en vrijdag naar hier komt.”

Trui: “Die schoolopbouw gebeurt ook in overleg met de thuisschool. Er wordt dan via een schooloverleg gekeken of dit al dan niet haalbaar is.”

Wat zijn voor jullie de moeilijkste situaties waarmee je te maken krijgt op vlak van school? Waar bots je soms op? Zijn er dingen die niet lukken? Wat maakt het soms moeilijk om jullie job uit te voeren?

Lien: “Het moeilijkste vind ik dat ze vaak hun interesse in het leren verloren hebben of er nog niet aan toegekomen zijn. Je hebt veel kleuters die vanaf de geboorte te weinig gestimuleerd worden.”

Trui: “Bij de oudere kinderen is er vaak aversie tegenover school, waardoor ze snel door het lint gaan. Je merkt dat ze emotioneel teneinde zijn. We beginnen dan op een lager niveau om ze zo weer wat succeservaringen te geven.”

Lien: “Faalangst komt bij veel kinderen voor.”

Trui: “We werken niet competitief, daar kunnen ze niet mee om.”

Dan passen jullie eigenlijk de doelstellingen aan?

Lien: “We moeten vaak enkele stappen terugzetten.”

Trui: “Sommige leerlingen zijn echt geblokkeerd op vlak van onderwijs. Zelfs leerlingen uit het buitengewoon onderwijs die al in kleine groepen zitten, hebben het vaak heel erg moeilijk.”

Lien: “Wij hebben 14 kinderen uit leefgroep Kadde. We verdelen ze over twee groepen van elk 7 leerlingen. Meestal komen ze individueel, maar soms kan dit ook in groepjes van twee of drie zijn. Dit gebeurt vaak omdat er geen lesblokken genoeg zijn. Er komen ook nog administratieve taken bij. Donderdag doen we dan aan co-teaching voor een groep van maximum 7 leerlingen. De bedoeling is om te leren in nabijheid van de ander. We merken dat ze vaak heel veel moeite hebben om hiermee om te gaan. Ze worden dan gefrustreerd en uitendit in agressie. Soms willen ze niets meer doen, kruipen ze onder tafel of lopen ze weg. Ze roepen, tieren of gooien wel eens met een stoel.”

Hebben jullie voldoende handvatten om met die moeilijke situaties om te gaan?

Lien: “Ja, we gaan mee in de opvoedingssystemen die ze gebruiken in de leefgroep. Zoals ‘triple P’ of ‘geen me de vijf’. Als het moeilijk gaat met een leerling hebben we een noodtelefoon. Bij een conflict is het wel de bedoeling om dit eerst zelf proberen op te lossen. Als er bijvoorbeeld nog andere kinderen aanwezig zijn, is dat niet altijd haalbaar. We werken herstelgericht, maar soms kan je niet meteen naar herstel werken. Ze zitten dan vol adrenaline en dan heeft het nog geen zin. We hebben een visueel stappenplan voor de herstelgesprekken. De kleuters kunnen zich dan uiten door bijvoorbeeld een kralenketting te maken.”

Het kan dus uitdagend zijn. Wanneer merk je dat je voldoening haalt uit je werk?

Trui: “Als je merkt dat het welbevinden van de kleuter goed zit en als je ze positief ziet evolueren. Ook wanneer ze eindelijk tot rust komen. En uiteindelijk als ze kunnen terugkeren naar hun thuisschool.”

Lien: “Veiligheid creëren en garanderen is ook heel belangrijk. Elke kleine stap die ze zetten geeft eigenlijk vreugde. We doen het in de eerste plaats voor de kleuters, zodat ze terug op de rails kunnen geraken.”

Is er een specifieke opbouw voor jullie les? Met bijvoorbeeld een vaste structuur?

Trui: “Als ze binnenkomen gaan ze eerst aan tafel zitten. We zetten dan de time-timer aan om aan te tonen hoe lang ze hier moeten zitten. Daarna vraag ik hoe het gaat met hen. Dan beginnen we aan de voorziene activiteit. We werken met mandjes waarin alle opdrachten zitten. Als ze goed gewerkt hebben, dan kunnen ze de laatste 8 minuten nog even spelen. Dat stimuleert hen wel. Bij sommige leerlingen visualiseer ik dit met een stempelkaart. Ze zijn dan zo blij, maar weten vaak niet wat te doen. Ze hebben moeite om alleen te spelen en dan spelen wij samen met hen een rollenspel.”

Lien: “Ik heb ook een ontdektafel. Ze kunnen dan kiezen waarmee ze willen spelen binnen het thema. Daarnaast heb ik nog een ontdekkast los van het thema, voor kinderen die niet geboeid zijn door het thema waarmee we bezig zijn. Op die manier kan ik ze dan wel weer motiveren.”

Hoe bepaal je welke leerling wanneer les krijgt? Hoe zit dat organisatorisch in elkaar?

Trui: “Wij maken zelf het rooster op en gaan daar creatief en flexibel mee om. Een leerling die bijvoorbeeld teruggaat naar het regulier onderwijs, proberen we dan wat extra in te plannen. Zo maakt hij nog wat extra vorderingen. We kiezen ook zelf welke combinaties van leerlingengroepen we maken.

Lien: “Het is niet altijd evident om alle leerlingen voldoende aanbod te geven, want ook de logopedist en therapeut vallen binnen die schooluren.”

Hoe zou je ziekenhuisonderwijs op deze setting kunnen samenvatten?

Trui: “Werken op niveau en het zelfvertrouwen opkrikken.”

Lien: “Werken op maat van ieder kind met elk zijn specifieke eigen handleiding. Rekening houden met het socio-emotioneel welzijn. Met als doel zin krijgen in leren en motiveren, alsook het leren zelf. Alles in kleine stapjes op hun tempo doen.”

